

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség: Bátaszék, Király-ut.
Kiadóhivatal: Bátaszék, Zrinyi-utca.

Kéziratokat nem adunk vissza.

SZERKESZTIK és KIADJÁK:
JÓÓ KÁROLY és SZÉL GÁSPÁR.Megjelen minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Nyílt-térben egy sor 30 fillér.

A telepítés ügyéhez.

A gazdasági pangás nagy nyomorúságában különösen két fontos kérdés köti le utóbbi időben a magyar társadalom figyelmét. Az egyik a kivándorlás kérdése, a másik a telepítés ügye. Érdekes, hogy egyik a másikat egészíti ki. Tudvalevően kivándorlásunknak egyik főoka, hogy a parasztság földhöz jutni nem bír, a mint rövidebb időre összeszoruló aratási idején alatt nem bir annyit keresni, a mennyi eltartására elegendő lenne.

Akárhogy forgatjuk is a kérdést, bizonyos, hogy a telepítési ügynek messze kiható fontossága van állami életünkben. Nem csupán gazdasági, hanem nemzetiségi háttere is. Láttuk csak nemrégiben is, hogy a kormány mintegy 5000 holdas birtokot vásárolt a Délvidéken, hogy ott telepítést eszközöljön. Ha a kormánynak ezzel az volt a szándéka, hogy a szerbek közé magyarokat telepítvén, a magyar fensőségnek kíván utat egyengetni: akkor ezt a legteljesebb dicsérettel vehetjük tudomásul. Abból indulunk ki ugyanis, hogy a kormány teljesen

tisztában van a kezdő telepesek bajaival, s azokban őket hathatósan támogatván egyuttal a magyar erő gazdasági érvényesülésének szerez elismerést a nemzetiségek előtt. Azt természetesen még csak fel se akarjuk tételezni, hogy a kormány nem a legteljesebb rokonszenvvel és a mi fő, állandóan gondoskodó figyelemmel kíséri a telepesek sorsát, mert ez esetben a fiaskó, a magyar állam kudarcza lenne.

A mint hogy a multban elég keserves tapasztalatot tettünk arra nézve, hogy a telepítési kérdéseknél a legnagyobb óvatossággal kell eljárunk, mert hiszen azzal kell mindenkor számot vetni, hogy a tömegek ellenálló és illetve asszimiláló ereje nagyon is változékony. Hogy csak egy jellemző esetet említsünk, néhány évvel ezelőtt a Muraközben dunántúli magyarokat telepítettek le. A telepítésnél az volt a vezérelv, hogy a telepes községek egynegyed résznyi horvát lakosságával szemben háromnegyed rész magyar telepes legyen. Bárki is természetesnek tartotta volna, hogy a tulsulyban lévő magyarok részükre hódítják az elenyésző számban lévő horvát lakosságot; de bizony nem így

történt. Megegett ez a csoda, hogy a 25%-nyi horvát lakosság aránylag rövid idő alatt teljesen horvattá tette a 75%-nyi magyarságot.

Ebből az esetből nem akarunk általános következtetéseket vonni, hiszen lehet, hogy ott különös körülmények játszottak közre, megtanít azonban arra, hogy a magyar államnak teljes hatalmi súlyával támogatnia kell a telepeseket asszimiláló munkájukban.

Mint említettük is, pusztán az erkölcsi támogatás nem mindig vezet célhoz. A telepesnek anyagilag függetlennek kell lennie, hogy a tudtán kívül vállalt kulturmissiót sikeresen szolgálhassa. Csak a legkritikább esetben történik meg, hogy a telepes még anyagi gondjai közepett is hű marad a magyar állameszméhez. A csángótelepek e tekintetben követésre méltó példát nyújtanak. Bármi sok baja — gondja legyen ennek a derék népnek, — megedződve az évszázados küzdelemben — mindent megmagyarosít maga körül. Ez a munkájuk mennyivel intenzívebb és nemzeti szempontból eredménydusabb lenne, ha anyagilag függetlenek lennének.

A magyar állam immár törvényszerűen

TÁRCA

Rákóczi lelke.

Látom a büszke kuruc daliákat,
Mind óriások, égre törők
Látom a harctért, min diadallal
Rákóczi lelke átdübörög.

Hallom a zengő tárogatókat,
Robogó paripák patkózaját —
Látom, mint törnek szent diadalra
Irdatlan erdőn, völgyeken át.

Ott száguldanak a hősök előre,
Tűz a szívükben, szemükben láng —
Esküt mond néma, hallgatag ajkuk:
»Meghalunk érted, drága hazánk!»

Két hosszú század mult el azóta,
Haláluk egy volt, éltük örök —
S Kárpátok alján, nagy Duna mentén
A lelkük, a lelkük átdübörög.

Egyedi.

A nagyasszony kezei.

A nagyasszony ibolya-szappannal mosta a kezeit. Puha, habos, apró kezei voltak a nagyasszonynak és az ibolya-szappan könnyű illata áradt ki a halvány-kékesen erezett fehér bőr alól. Bármilyen rátarti kis leány megirigyelhette volna a nagyasszony kezeit.

Apró legény voltam én akkor, de áhítatos bámulója a nagyasszony kezeinek. Valósággal beleszerettem a puha, ápolt kezekbe, melyeken csillogva villogtak a drága gyémánt-tüzi gyűrűk és a puha, rózsaszínű csuklón a nehéz, értékes karkötők.

Fehér, ezüstös haja volt a nagyasszonynak és néha bizony ókulárét tett a szemére. Ez akkor volt, amikor a Gartenlaubet nézte mi velünk, gyermekekkel együtt és a puha, meleg kezeivel a hajunkat simogatta lágyan, szeretettel. Ilyenkor néha hátra dült a nagyasszony az óriási trónszerű, bársonyos karosszékeiben, ölébe tette az ókulárét és mondott

szép, kedves történeteket, gyermekeknek való búsát, mely vigan végződik, vigat, a melynek a vége olyan szomorú volt Istenem, hogy még Lackó, a léha Lackó is sirni kezdett, a kit pedig mi, gyerekek fakutyának hívtunk közönségesen.

Lágy, dallamos hangja volt a nagyasszonynak mindig, de mi amellet folyton a kezeit néztük, amelyeken úgy villogtak a drága aranykarikák, hogy belekáprázott a szemünk.

Am a nagyasszony kezeit mindenki csodálta. Mária néni, aki bizony nem sokkal lehetett fiatalabb a nagyasszonynál, csak épen hogy ókulárét nem hordott, Zsiga bácsi, a kinek olyan bajusza volt, mint a kukoricakóc, amelyből a Rözse Ilonka csinált haját a megkontyolt babájának és mindenki, mindenki, aki csak bejárt a házba.

— Ezek a jó áldott kezek! — mondta néha Zsiga bácsi, amikor ebéd után nagyokat szuszogott az asztalnál és a nagyasszony

Bátaszéken a „Korona“-szálló

a kereskedelmi utazók találkozó helye. — Kitűnő magyar konyha, kiváló finom borok és szolid kiszolgálás.

↳ Mérsékelt szobaárak. ↳

rendezte a kivándorlás ügyét, nem marad tehát egyéb hátra, mint az, hogy a telepítés ügyét is mielőbb rendezze. Erre kettős mód kínálkozik. Vagy egy u. n. telepítőtársaság alakul, mely eleve el lenne látva az állami kedvezmények mértékével, s így ebben biztos üzleti alapot találhatna; vagy pedig maga az állam fogja a telepítés munkáját végezni.

Az lenne a legjobb megoldás, ha külföldre, s különösen Amerikába szakadt véreink egy, a magyar állam által kijelölt intézetnél gyűjtenék össze megtakarított pénzüket, s ezenközben mindig tudomásukra lehetne hozni hogy hol vannak újabb telepítési földek. A hol az illetőnek megtetszik, azt az intézet megveszi részére, s ő pedig a vételárat megtakarított pénzéből fedezi. Midőn tehát a kivándorló hazajő, itthon tehermentes föld várja.

Természetesen ezek csupán kombinációk, de az ügy fontossága mégis azt követeli, hogy a napirendről ne engedjük levenni. Ezt állami és gazdasági érdekek is követelik.

T A N Ú G Y.

— **Továbbképző szünidei tanfolyam tanítók- és tanítónők számára.** Vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur 1904. évi május hó 11-én 40.246. sz. a. kelt intézkedésével elrendelte, hogy a folyó év nyarán Budapesten, Baján, Pápán, Modorban, Déván és Máramaroszigeten a tanítók, Kolozsvárott és szabadkán pedig a tanítónők számára továbbképzésük céljából szünidei tanfolyam tartassék.

A 3 hétre terjedő tanfolyam július hó 11-én kezdődik.

Mindegyik tanfolyamra 50 hallgató vétetik fel, akik közül 30 állami költségen nyer az intézet internátusában teljes ellátást és lakást, azonkívül utiköltsége (másodosztályú vasuti jegy ára, vagy a kész fuvar költség) valamennyi felvett tanfolyam hallgatónak meg fog térítettetni.

A saját költségeikre jelentkező 20 hal-

kezeit nézte, amelyek valami himzésen babráltak.

Nem is tudom, mióta ismertem én ezt a himzést. Én mindig úgy emlékeztem rá: egy lépcsőn jön le egy kurta ruhás, ezer fodros szoknyájú, finom kisasszony, toronymagas kontytyal, mellette csipkegalléros, rövid nadrágos ur, karddal az oldalán, aki udvariasan karját nyújtja a finom kisasszonynak. A rövid nadrágos urnak hiányzott egyik lába és ezt himezte a nagyasszony eszterendők óta.

A léha Lackó egyszer meg is kérdezte a nagyasszonytól:

— Nénike, hát ennek a bácsinak nem nőtt lába?

Amely csási kérdésért Lackó később kikapott Zsiga bácsitól.

Ám akárhogy is, csudás kezek voltak e puha, hófehér kezek. Mindenki dicsérte és csodálta.

— Óh, óh, e jótévő, e drága kezek, a szegények és árvák istápolói! — szokta mondani sirva Mária néni, aki nénémnek szó-

gatónak is megengedi, hogy a tanfolyam egész idejére fizetendő 20 korona fejében az előbbiekhöz hasonlóan, étkezést és lakást nyerhessenek.

Felvételért az ország bármely részében lakó és bármilyen jellegű elemi népiskolánál működő okleveles tanítók- és tanítónők folyamodhatnak.

Felhivom tankerütem összes tanítóit, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz címzett bélyegtelen kérvényüket, melyben kitéve legyen az miszerint hova és állami költségen kívánja-e magát felvétetni, továbbá, hogy hány éves és a múlt év tanfolyamán részt vett-e, hozzám legkésőbb június hó 5. éig terjesszék be.

Szekszárd, 1904. május 18.

Tihanyi,
kir. tanfelügyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Orgonahangverseny.** Lapunk legutóbbi számában jeleztük, hogy a templomi énekhar kiegészítve a dalárdával f. hó 26-án d. u. 3 órakor tart. Diszes templomunk megtelt uri közönséggel. A hangverseny 3 óra után vette kezdetét. A műsor szerint első darabnak Joó Károly G. F. Händel gyönyörű Largóját játszta. E minden ízében klasszikus orgonamű a hallgatóságra kellemes hatással volt. Utána következett J. A. P. Schulz, Athalia című oratóriumából egy vegyeskar, melyet a kiváló gregoriánista Kaufman [András káplán distingvált izléssel, mély tudással, igazi szakértelemmel és kiváló precizitással dirigált. Hatalmas szózat volt e örökbecsű ének-mű, melyet a vegyeskar nagyszerűen adott elő. A szólórészletet Hauk Anna asszony éne-

kelte az ő gyönyörű szopránjával. Fuvallomszerű pianissimóval vezette be a szólót, melyet rendkívüli ügyességgel adott elő. Ezt követte Th. Dubois bájos zenéjű In paradysumja. E modern irányu végtelen kedves témát a publikum nagy figyelemmel hallgatta. A műsor negyedik pontja Szeiler Károly „Mártha miséjé”-nek Credója volt, melyet az énekhar unisono énekelt. A hangverseny finaléja Ch. H. Rink hatalmu „Fugued Postludeso volt. Búgott az orgona, s az erős hanghullámok megreszkedtettk a levegőt.

— **Képviselőtestületi ülés.** Bátaszék község képviselőtestülete 1904 évi május hó 29-ikén rendkívüli közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Az isk. alapvagyon tőkéjének állampapírba való elhelyezéséről értesítő 501/904. sz. közig. határozat közlése. 2. Az isk. alapvagyon 1903. évi számadásának a közoktatási ministerium számvevősege általi jóváhagyásának közlése. 3. Czíkó község kérelme vásárlás-engedély elnyeréséhez szükséges nyilatkozat iránt. 4. Igazgatói tiszteletdíjat megtagadó képv. határozat ministeri jóváhagyásának közlése. 5. Dörnyei Ferencz igazgatótanító kérelme tanítói lakása átalakítására tett kiadásai aránylagos megtérítése iránt. 6. Czezer Lajos hentes települési engedély iránti kérvénye. 7. Gehring Tamás utóajánlatát elfogadó képviselőtestületi határozatot jóváhagyó törvényhatósági határozat közlése. 8. A dolinai iskolaházvételt jóváhagyó törvényhatósági határozat közlése. 9. Özv. Poszovác Istvánné segély iránti kérvénye. 10. A községi

— Óh, ezek az áldott, jó kezek! — lekapta hirtelen a fejét sunyi módra és kezét akart csókolni.

A nagyasszonynak pir szökött ilyenkor az arcába és haragosan szólt rá a bácsira:

— De Zsigmond! Ne gyerekeskedjék. Tudja, hogy nem szeretem.

Senki sem csókolhat hát a nagyasszonynak kezét, senki.

A nagyasszony engem nagyon szeretett. Ha sétálni ment, engem vitt magával. Igaz, ritkán esett meg ez és akkor is rendszerint csak a szegény fájós lábú Tóni bácsihoz mentünk, aki jó barátja volt a néninek és olyan unokatestvére, mint én a Lackónak.

— Na, meglátogatom az én öreg barátomat! — szokta volt mondani a nagyasszony néha és ekkor kézen fogott engem és elmentünk a szomszéd utcába. Ott lakott Tóni bácsi.

Tóni bácsi szegény nem tudott sétálni. Fájt a lába neki, köszvénye volt és mindig egy nagy széken ült az ablak mellett. Zsiga bácsi mondta otthon, hogy valamikor nagyon

litotta a nagyasszonyt. Bizony titeket is, én szegény árvám, e kezek tartanak fenn — szólt aztán hozzánk sóhajtozva és vörösré dörzsölte a szeméit.

Lackó, a fakutya, vigyorogva sugta a fülembe:

— Igen, a nénike azért mutogatja annyit a kezeit, hogy lássuk, milyen szépek.

— Hát nem szépek? — kérdeztem megbotránkozva.

— De szépek, szépek, hanem mindig úgy tesz, mintha imádkoznék velük.

A léha Lackó tudniillik ellensége volt az imádkozásnak.

Én meg úgy szerettem volna összevissza csókolni ezeket az imádkozó kezeket. De semmiképen nem lehetett. A nagyasszony nem engedte meg a kézcsókot, a mi maszatos szájunkkal teljesen indokolt volt. De még nagyoknak sem engedte meg, hogy megcsókolják a kezeit. Ebéd után Zsiga bácsinak rendesen nagyon jókedve volt és amig szuszogva pislogott a nagyasszony kezeire, sűrűn mondogtán:

előfogatos szolgálat bérbeadása iránti határozat. 11. Az összes községi 1902. évi számadások átvizsgálása. 12. Mészárszék bérbeadása.

— **Halálozás.** Fránek János szekszárdi rajztanárt súlyos csapás érte. Szerető hitvese hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Haláláról a következő gyászjelentést vettük: Fránek János úgy maga, mint gyermekei: Lajos, Béla valamint az egész rokonság nevében mély fájdalommal jelentik a hön szeretett nő, édes anya, testvér, unokatestvér, meny illetve sógornőjük Fránek Jánosné szül. Schönberger Etelnek élete 42-ik boldog házassága 25-ik évében folyó hó 25-én hajnali 2 óraker hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott f. hó 26-án délután 5 óraker fog a Széchényi-utca 650. sz. házból a r. kath. szertartás szerint a régi alsó-sirkertben lévő családi sirboltban örök nyugalomra tétetni, az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 27-én délelőtt 8 óraker fog a belvárosi templomban a Mindenhatónak bemutatatni. Szekszárd, 1904. május hó 26-án. Béke és áldás kísérje drága emlékét!

— **Tanitógyűlés.** Tolnavármegye ált. tanítótestülete f. hó 26-án Bátaszéken közgyűlést tartott. Az ülésről szóló tudósítás — lapunk szerkesztőjének sok oldalu elfoglaltsága miatt — legközelebbi lapszámunkban fog megjelenni.

— **Megszurta a vasvillával.** Pünkösöd napján délután 5 és 6 óra között Szekszárdon Vörös János és Takács József összevesztek a gyerekek miatt, melynek az lett a szomorú következménye, hogy Vörös János vasvillát ragadott és azzal Takácsot nyakba szurta. A megsérült embert a kórházba száll-

szép huszár volt a Tóni bácsi, aki sok katonának parancsolt és három csillagja volt aranyból, meg egy szép lova.

A buta Lackó ilyenkor is mindig okoskodott, hogy ugy-e most is azért nem jár sohase gyalog Tóni bácsi, mert megszokta a lóháton.

Mikor aztán mi a nagyasszonnyal meglátogattuk a szegény Tóni bácsit, ő a fájós lábával mindig föl akart szökni a székeről és egészen elvörösödve ült vissza. Biztosan nagyon fájt szegénynek a lába.

A nagyasszony ilyenkor mosolyogva és szeretettel szorította meg a kezét.

— Na, na öreg barátom, ne erőltesse meg magát, megárhathat.

Aztán odaült Tóni bácsi mellé és folyton mosolygott. Nekem egy csomó arany csillagot adtak a Tóni bácsi huszár-rubájáról, hogy játszam velük s aztán kezdtek lassan beszélgetni egymással.

Kiváncsi voltam, hogy mit beszélhet-

litották, Vöröst pedig a csendőrség letartóztatta.

— **A szekszárdi főgymnáziumi tanulóifjuság** az intézet tanári karának vezetése alatt f. hó 28-án kirándulást tett Bátára. Bátaszéken megtekintették díszes templomukat s meghallgatták bájos zengésű, hatalmas szózatú orgonánkat, mely után folytatták utjokat Bátára, hol a szivattyutelepet fogják meg szemlélni.

— **A vasuti sztrájk következményei.** Mindinkább láthatókká lesznek azok a károk, amelyeket a vasutasok sztrájkja a Máv. pénztárának okozott. A f. évi ápril havi áruforgalom ugyanis a Máv. vonalain az 1903. év hason időbeli forgalmához képest mintegy 24% visszaesést mutat. Feladatott ugyanis ápril havában 151.933 kocsiromány, 32.646 kocsival kevesebb, mint tavaly áprilisban. A darabáruk forgalma is jelentékenyen csökkent, ez a forgalom ugyanis f. évi ápril havában 142.542 tonnát tett ki, ami 31.608 tonnával kevesebb a múlt évi ápril havi forgalomnál. Végül megemlítjük, hogy a Máv. igazgatósága a sztrájk idején utközben megromlott vagy elveszett árukért kártérítés fejében eddig mintegy 570.000 koronát utalt ki, de a reklamációk száma még mindig oly nagy, hogy azok elintézése még 1½—2 hónapot is igénybe vesz.

— **A posta, távirida és távbeszélő 1904-ben.** A posta- és táviridaintézet bevételei és kiadásai üzemi jellegénél, de egyszersmind kulturális feladatainál fogva szoros okozati összefüggésben állanak közgazdasági és kulturális életünk minden hullámzásával és amint egyrészt kedvező közgazdasági viszonyok közt a forgalom fellendülésével az emelkedő kiadások megfelelő ellensúlyozást találnak a szintén emelkedő bevételekben, úgy másrészt a kulturális érdekek és az állami adminisztráció évről-évre fokozódó igényei, valamint a postatakarékpénztár egész forgalmának lebonyolítása oly pénzügyi terheket rónak a posta- és táviridaintézetre, a melyekért bevételeiben ellenértéket nem nyer-

nek, mert a nagyasszony olyan vidámnak látszott és sokszor csöndesen kacagott. Néha megfenyegette a puha, fehér kezével Tóni bácsit és jókedvűen mondta:

— Na, na, édes Tóni, maga napról-napra fiatalabb lesz.

És sugva felelt Tóni bácsi ilyenkor:

— Maga is, édes Klára!

Ezután sokáig hallgattak. A nagyasszony kinézett az ablakon és sóhajtott. Tóni bácsi zavartan köhintgetett.

Egyszer aztán fölállott a nagyasszony.

— Menj — mondta nekem — a másik szobában van a kendőm. Hozd be!

Kimentem. De az ajtó hasadékon át megdöbbenve láttam, hogy Tóni bácsi meg merte tenni azt, amit senki sem tett eddig, — megcsókolta a nagyasszony kezét. S a nagyasszony mosolygott hozzá.

Pakots József.

Ezek jutnak kifejezésre a posta, távirida és távbeszélő 1904. évi előirányzatban, amelyet a pénzügyminiszter az 1904. évi költségvetés keretében a Ház elé terjesztett. A bevételek emelését közgazdasági viszonyaink — amint ezt az 1902. évi zárszámadási eredmények is mutatják — ezuttal az eddigi mérvben már nem engedték meg, ellenben a kiadások a bevételektől független nagyobb szükségletet mutatnak. A rendes és rendkívüli kiadások ugyanis 43.683.800 K.-t tesznek ki, míg ezzel szemben a bevételek összesen 59.585.000 K.-ra rugnak. A megelőző 1903. évi költségvetéssel szemben ezek szerint a rendkívüli kiadásokat 968.000 K.-val kisebb összeggel vette fel a kormány az előirányzatba, ellenben a rendes kiadások összesen 1.478.750 K.-val emelkedtek, a bevételek pedig csak 1.391.820 K.-val haladják meg az 1903. évre előirányzott bevételeket. Ennélfogva a posta, távirida és távbeszélő rendes tárcakezeléséből az állampénztárba beszolgáltatandó felesleg ezen előirányzattal 17.107.130 K.-ról leszál 17.020.200 Koronára, vagyis 31.510/0-ról 30.560/0-ra. Habár ezen számadatok az előző évnél kedvezőtlenebb mérleget mutatnak, az eredményt mégis igen kedvezőnek kell tekinteni, mert például Ausztriában az 1903. évi költségvetésszerint ezen címnél 118.671.000 K. bevételből 110.070.400 K. esik a rendes kiadásokra, vagyis a felesleg a bevételeknek csak 7.240/0 át teszi.

— **Az olasz borvám.** Ritka nagy arányú mozgalom indult meg az ország bortermelői és borkereskedői köreiből az olasz kormány által igényelt borvám-kedvezmény ellen. Alig mulik el nap e tárgyban népgyűlések tartása és a miniszterelnökhöz, valamint a földmívelési miniszterhez monstre-küldöttségek járulása nélkül, minélfogva konstatalható, hogy Magyarországon az osztatlan közvélemény a legkisebb és a legszűkebb körű vámkedvezmény megadásának is ellene szegül. A hazai közvéleményt Franciaország bortermelőinek erélyes fellépése is támogatja, mert ezek a leghatározottabban követelik a francia kormánytól, hogy minden oly vámkedvezmény, amelyet az olasz bornak megadunk, a legtöbb kedvezményes szerződés alapján Franciaország is követelje saját boraira nézve. Most az olasz kormány rábirni igyekszik a francia kormányt arra, hogy az olasz boroknak adandó vámkedvezményt ne tekintse Franciaországgal szemben szerződésesszégésnek. De ha a francia kormánya az ottani körülmény ellenére, szemet is hunyna az olasz borvám-kedvezmény felett, éppen nem bizonyos, hogy ugyanazt tennék más országok is, nevezetesen Német-, Ország és Szerbia. Például Oroszország a hozzánk közel fekvő Besszarábiában jó és olcsó borokat termel, nem lehetetlen tehát, hogy a kedvezménynek Olaszország javára való megadása esetén, a legtöbb kedvezmény alapján, ez is hasonló vámkedvezményeket fog követelni a besszarábiai borok részére.

— **A tejszövetkezetek szaporodása.** A földmívelésügyi minisztérium most adta ki a magyar tejszövetkezetek 1903. évi kimutatását, amelyből kitűnik, hogy hét év alatt a

tejszövetkezetek száma 517-re szaporodott. A tagok száma 50.450, az üzletrészeké 94.664. Ezek a szövetkezetek a múlt évben 88.6 millió liter tejet dolgoztak fel. Évi bevételük 10.5 millió korona volt. A tejszövetkezetek 39 vármegyében vannak megoszolva. A tejszövetkezetek szaporodásával vajkivitelünk is jelentékenyen növekedett. A kivitel értéke a növekvő belfogyasztás dacára máris meghaladta a 10 millió koronát.

— **Az egyenes adók 1904 ben.** Az állami költségvetés szerint az egyenes adók színén 1904-ben bevételezendő összeg 217.163 k-ra fog rugni, ami a múlt évi előirányzattal szemben 6 millió k-s emelkedést mutat. A keresetadó 47 millió, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója 8 millió, a bányaadó 520.000, korona kamat-és járadékadó 10.887.000, a vasuti és gőzhajózási szállítás használata utáni adó 19 millió, a nyereségyadó 4000, a fegyveradó és vadászati adó 900.000, a hadmentességi díj 3130.000, az általános jövedelmi pótdadó 34.052.000, és a késedelmi kamat 2 millió k-val van előirányozva. Feltűnő az emelkedés a késedelmi kamat tételénél, melynek összege 733.000, k-val volt 1903-ban előirányozva.

— **Sikerült cigány hangverseny.** Rendkívül sikerült hangversenyt rendezett f. hó 26-án a „Korona” szállóban Garay Lajos országos hírű cigányzenekara. Előkelő úri közönség előtt utánozhatatlan virtouzitással, remekelt Garay Lajos, a híres cigányprimás. Sirt, zokogott a hegedűje, leirhatatlan hatást keltvén a közönség körében. A kiváló jó borokat, izletes ételeket igen, mérsékelt áron a messzevidéken előnyösen ismert Virth Henrik vendéglős szervizolta. A társaság a késő éjjeli órákig vigan mulatott.

— **Helyettes jegyző.** A simontornyai járás főszolgabírája Várkonyi Imrét, Gyűszű István helybeli postamester vejét Gyönkre helyettes jegyzőnek kinevezte.

— **Tehén- és üsződíjazás.** A tolnavármegyei gazdasági egyesület folyó évi június hó 12-én Hőgyészen tehén és üsződíjazást rendez, folyó hó 29-én pedig Szekszárdon, Pakson és Tamásiban állatszemle díjazást tart.

— **Egy hű szolga halála.** Pleli István harminc egynehány évig hűen odaadóan szolgálta a batarzéri községi iskolát. Tavaly magas kora és megrongált egészsége miatt kénytelen volt megválni szolgálatától, s nyugalomba vonult. Minthogy, földhöz tapadt szegény ember volt, a községhez folyamodott segélyért s az nagykegyesen meg is szavazott neki havi két koronát, amelyből biz éhen halt volna, ha jóemberek nem segitenek vele rajta. f. hó 24-én megváltotta a halál szenvedésétől s 25-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Temetésén a tanító testület is részt vett Dörnyei Ferenc igazgató vezetése alatt, s szép koszorút helyezett koporsójára. Ott láttuk továbbá Nagy Béla tanfelügyelőségi tollnokot is s több vidéki tanítók, a kik a tanítógyűlésre Bátaszékre jöttek.

— **A sztrájkok ellen.** A „Magyar Kereskedők Lapja” a miniszterelnöknek egy szenzációs kijelentéséről ad hirt, melyet a mos-

tanában elhatalmasodó sztrájkok ügyében tett. Aradi iparosok küldöttsége járt a miniszterelnöknel, hogy sztrájk-törvényt kérjenek a mindsűrűbben felmerülő munkahagyások ellen.

— **Tűz a templomban.** A szakadathi róm. kath. templomban folyó hó 13-án éjjel 10 és 11 óra között eddig ismeretlen okból tűz támadt, mely a szép lourdesi Mária-oltárt a szoborral együtt elhamvasztotta.

CSARNOK.

Egy elbeszélés, mely nem történt meg.

Irla: Dávid Pál.

(Folytatás.)

Lesznek olyanok, kik hihetetlenül esővélják fejüket e sorok olvasásakor, rámondják egyszerűen: lehetetlen. Pedig lehetséges volt. Semmi lehetetlen nincs a nap alatt. Elég bizonyosága szavaimnak az a kérvény, mely ma is megvan vármegyénk levéltárában Alsó-Nyék, Pilis és Dees községek lakossága könyörög lenne, hogy ne engedjék a védgátat felépíteni, mert akkor: „Tekintetes Karok és Rendek! — nem lesz víz, nem lesz hal, miből fizetjük a porciót?” A mai kor szemüvegén nézve nagyon nevetségesnek tetszik ez az instancia, de akkor a halászatot tartották a főnek.

Természetesen nagyon divatozott a vadászat is, hisz' nem kellett puskaadót fizetni. Akadt vad bőven. Itt volt a szárcsa valódi hazája; seregekben húztak alkonyatkor a vadkaesák, itt költött a vadlúd, itt krügött a darú, volt madár bőven.

Az erdő a faluig tartott, szarvasai kijártak a nyájak legelőjére, lelőhette bárki bármikor, nem volt rá tilalom. A jámbor abb vadakon kívül volt elég róka, vidra, s a ma csoda számba menő farkas is elég, még fényes nappal is belátogatott a cserényekbe, ha űzte a kíváncsiság, vagy még ennél is rosszabb valami: az éhség.

Ha végig megyünk ma Sárköz négy faluján, el sem hisszük, hogy még ötven éve annak a sok szép háznak híre hamva se volt. Egyik olyan nádfedelű viskó volt mint a másik, egyiknek tetején ép úgy ott volt a gólyafészek, mint a másikén. Bizony gazdag volt az, ki házat faszindelylyel fedte. Innen magyarázható meg, hogy mind a négy község több ízben porig égett, templomával, iskolájával együtt.

A férfiaknak azonban nem csak pásztor-kodás volt a dolga, miveltek földet is a mennyire a víz engedte. Bizony hangzott a magasabb helyeken a szántó-vető ifjú danája:

Szánt az ökör csireg-csörög a járom,
Édes anyám csak nekem nincsen párom;
Van az erdőn minden madárnak párja,
Édes anyám csak magam vagyok árva!

Télre cserénybe hajtotta nyáját a pásztor, kevésbé kellett gondoznia, be bemehe-tett a faluba is. Ott megkezdődött a fonó, a szövőszék zörgött. Egy egy csapat pelyhedző bajuszú legény óvatosan közeledett az őszi sárt kerülve a „lányos ház” felé. Útmutató nem kellett oda vezette őket a dal. Megálltak az ablak alatt, benn észrevették őket, elkezdődött a kötekedő nóta:

Virágos kenderem elázott a tóba,

Ha megcsaltál rózsám, ne járj a fonóba!

De bizony azért bementek, s táncoltak, daloltak, regéltek. Ha a kakas éjjelre kukorékult, felkerekedett leány, legény, az egyik ment haza, a másik elkísérte; meg nézte még egyszer cserényét, hogy nem ólalkodik-e környékén toportyán-féreg, azután ő is nyugvóra tért.

... De minden keserű pohárba esik egy csepp édes méz is. Azután meg nem olyan éktelenül kellemetlen dolog a Balaton partján nyaralni. A zöld habú víz nyugtalanul marja a gyepes partot, s benne fickándozik a halak királya a fogas; a fővenyen ez rivél hever a kecskeköröm, melyről a rege száll szájról-szájra. Zoltikával járt Ákos egy ideig vadászatni, már úgy értem flaubert puskával. Bebarangolták az egész határt töviről hegyire. Egy-egy varjú, szarka, fiatal szárcsa, vagy balatoni esörgőrece akadt zsákmányul.

A házzal szemben volt a Balaton mögötte kúpalakú hegy, a ház előtt virágos kert, a virágos kertben kis pad, a tó partján könnyű sajka. Alkonyatkor az átlangyosodott hullámokban megfürdöttek. Az ezüstfodru habok jótékonyan hatották Dery túlfeszített idegeire, egészséges lett, mint a makk. A kedves falusi levegő egészséges színnel festette be halavány orcáját, izmai dagadtak a sok mozgástól. Az első pár hét unalmas volt, bár még új volt a táj, ismeretlen a vidék. A nagyasszony megszerette a kötelességtudó, jámbor ifjút, úgy tartotta házában, mintha édes fia, véréből való vér lett volna. „Édes fiam,” — „kedves fiam” volt Ákos neve, nem viselhetne volna jobban gondját édes anyja se. Harmadik hetiben a szünidőnek egy hírrel lepte meg Ákost: „jön a Margit.” Ákosnak minden vére a fejébe tódult, szive, mint kalitkához nem szokott madár, repdesett, hánykódott helyén: repülni, szállni szeretett volna. Alig alig győzte várni azt a napot, szerette volna siettetni a percekét.

A várva-várt nap elerkezet, a sasszárnyakon repülő idő elhozta magával. Mint ágról-ágra szökkelő madárka ugrott le a kocsiról Margit a menyasszony ölelő karjaiba. De észrevette Ákost is. Önkénytelen szalasztotta ki szájaeskáján az öröm eme szavait: „Hát itt van Dery úr is!? Ugye itt is marad!? Olyan hangon kérdezte ezt mintha teljesen új lenne előtte a dolog.

Az első este, mintha nem is érezné az út fáradalmait addig mógatta a szabodó Ákost, még csak össze nem ült vele dominózni. Félre ültek, buzgón játszott mindkettő és folyton vesztett Ákos. Játzás közben megigértette vele a kis szíven, hogy bejárnák a határt, s elmennek csónakázni is. Ákos megigért mindent. Hogy is ne igérette volna!? A lányka már testvérenek tekintette, jól esett közelében lennie.

Ákos dolgát egészen elrontotta Zoltán, midőn azon előterjesztést tette, hogy menjenek a Balatonra furulyázni. A lányka kapott a szón, Ákosnak menni kellett zoltival, — a teljesen hűvé lett tanítvánnyal, ki tanító-jáért már Mucius Scaevola is lenne. A lányka kiült a kerti kis padra. A könnyű lélekvesztő

Ákos erőteljes és mesteri evező csapásaitól nyilegyenesen siklott a hullámok hátán, nem sokára felhangzott a furulya messze elhalló siró hangja:

Minden este furulyázom sokáig
Elhallatszik a rúzsám ablakáig

A lányka hallgatta a furulyának úgy a boldog, mint boldogtalan szívnek jóleső hangját. A nótát dudolgatta még akkor is, midőn a csónak orra a padba ütődött.

(Folyt. következik.)

A bátaszéki anyakönyvi hivatal értesítése

1904. évi május 22-től május 30-ig.

Született:

Fogd Lőrinc, Jáhn Mária, Schmidt Éva,

Meghalt:

Faidt Lőrinc 5 napos (veleszületett gyöngeség,) Kacemberger József 7 hetes (veleszületett gyöngeség,) Pleli István 74 éves [(aggkór,) Rigl István 40 éves (tüdőgümőkór.)

Felelős szerkesztő: Joó Károly.

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Egy összejövétel alkalmával uri barátaim kértére Joó Károly volt barátomnak békejobbomat nyujtottam. Minden fontoskodás és utógondolat kizárásával e cselekedetem magyarázója a keresztény felebaráti szeretet parancsa.

Bátaszék, 1904. május 24-én.

Pápay Géza Béni.

* E rovat alatti közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztő.

HIRDETÉSEK.

Szabászati tanfolyam.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy május első napjaiban

női szabászati tanfolyamot

rendezek. Gyakorlott varrónők tanfolyama 1 hóig, kezdők 6 hóig tart.

Tisztelettel

Csapóné, Récei Vilma.

Király-ut 40.

Ne vegyen
senki
hangszert,
míg

REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerész

cs. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zeneakadémia szállítója

315 ábrával ellátott legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

BUDAPESTRŐL,
VI. Király-u. 44/II.

Jorgó János órás.

Gyári raktár:

WIEN, III/4.,
Rennweg Nr. 75/B.

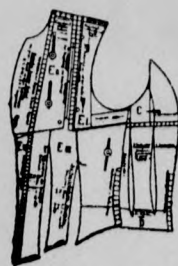
Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, ocsó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért **kezességet vállalok.**

Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787. sz. legolesőbb, legjobb strapácóra, nickeltokban, 36 órai járással frt 2.30. 8039. sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr. frt 1.— 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű frt 5.— 7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas frt 11.50. 7929. sz. jó ébresztő óra frt 1.20.

Sziveskedjék nevemre és a házszámra 75/B. pontosan figyelni.

A hölgyvilág részére!

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját a **Guschelbauer Antal-féle**

igazítható női derékszabászati készülék

segélyével anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott. — Számos elismerő-irat. Utánvét mellett! **Egy készülék ára 3 kor.** Utánvét mellett! Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal, Sopron.

Képviselők minden helységben kerestetnek. Prospektusok ingyen.

Dupla villanydelejes kereszt vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdít jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fűizűgás, nehéz balás, epilepsia (eskór), idegeség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél.** Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérlni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvéttel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3/a. szám.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

BUDAPESTEN, Deák Ferencz-utca 7. szám

2-6

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölesönöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen fogatosított becslés alapján.

Kölesönkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokív hitelesített alakban esatolandó.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 2000 korona. — Drága kölcsönök convertálnak olcsóbbakra.

Bárminemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintézését nyernek.

Eladás

darab szerint
eredeti gyári
árakban fenn-
fekvő gyári
árlap után.

Főraktár:

Ker. Fogyasz-
tási Szövetke-
zet Bátaszék.

Minden valóban praktikus háziasszony

a ki a zománcz-edény minőségét nemcsak a szín
tetszetősége után itéli meg, hanem a használat-
ban való tarósságra és olcsóságra súlyt fektet,
most csakis a szürkére zománczozott

Secessio-edényt vesz.

Westen P. betéti társaság, Pozsony-Ligetfalu.

Főraktár:

Ker. Fogyasz-
tási Szövetke-
zet Bátaszék.

Eladás

darab szerint
eredeti gyári
árakban fenn-
fekvő gyári
árlap után.

6-6

**BRÁZAY-féle
SÓSBORSZESZ**

A BRÁZAY-féle sósborszesz-
szel való borogatásnak nagyon
egyszerű a módja. Belemár-
tunk a sósborszeszbe egy
darabka vásznat s ezt oda tesz-
szük vagy oda kötjük az illető
testrésze.

Levélpapírok

egyszerű és diszdobozokban
kaphatók

Báter János

könyvnyomdájában

☞ **SZEKSZÁRDON.** ☜

CLAYTON & SHUTTLEWORTHTM
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,
sorvetőgépek, Planet jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók,
örlőmalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

18-7

Hirdetések

jutányos áron vétetnek
föl lapunk kiadóhivatalá-
ban.

Szekszárd, 1904. Nyomatott Báter János könyvnyomdájában.

**I amer. gyorsfőző és I háztartási mérleg
INGYEN!**

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktárom-
ból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

és pedig:

- 6 db mexikói ezüst asztali kés,
- 6 " " " evővillát,
- 6 " " " evőkanalat,
- 12 " " " kávéskanalat,
- 6 " kiváló desszertkést,
- 6 " kiváló desszertvillát,
- 1 " mexikói ezüst levesmerítőt,
- 1 " " tejsmerítőt,
- 2 " eleg. szal. aszt. gyertyatartót

46 db össz. 6 frt 50 kr.
csak

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai
gyorsfőzőt és egy szavatosság mellett pontosan működő 12 és fél
kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalannul.
A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belli is), melynek
tartóságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalom.
Szállítás a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel
történik az európai raktárból:

SCHEFFER D. SÁNDOR

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3/a. sz.

Fűszer-, vegyes- és divatáru-
kereskedőket látogató utazók és helyi
ügynökök

fényes mellékkeresetre

tehetnek szert egy alkalmi mellékcikk
ajánlásával, melyre minden kereskedő-
nek szüksége van. Ajánlatokra azonnal
válaszolunk.

Apolló-nyomda

Budapest, VII., Almássy-tér 2